

Groeten uit de Krim deel 8 : Pionierskamp ARTEK**Jan Kaptein**

Het Artek-pionierskamp op de Krim werd 16 Juni 1925 opgericht. Het kamp begon met enkele tenten op het strand, maar groeide snel.

De organisatie van Jonge Pioniers werd in 1922 opgericht als een tak van de Komsomol voor de 10 tot 15-jarigen. Men wilde geen Scouting-beweging, omdat veel scouts in het Witte Leger tegen het Rode Leger hadden gevochten, maar wel een jeugdbeweging die de communistische leer aan de jeugd doorgaf. Er zijn natuurlijk wel elementen van de scouting overgenomen: de slogan "Be Prepared", wat in Nederland vertaald werd als "Wees Paraat" voor jongens en "Wees Bereid" voor meisjes. Wel met een aanpassing, het motto kreeg twee delen: een oproep "Pionier, bereid u voor op de strijd voor de zaak van de Communistische Partij van de Sovjet-Unie!" met het antwoord "altijd voorbereid!" (versie 1986).

Afb. 1a (83 %)

Postwaardestuk met het kamp en het sanatorium van de pioniers op de Krim.
Het postwaardestuk is uitgegeven in 1929, Michel P 61.

Ook bij de Jonge Pioniers waren sport en buitenvaardigheden belangrijk en er was een bijna militaire indeling in groepen en afdelingen. Ze hadden ook een opvallend uniform met rode halsdoeken (afb. 1).

Afb. 1b

De kaarten hebben een nummer: deze kaart met het pionierskamp heeft nummer 88 (midden onder).

Zoals links is aangegeven is het een schilderij van I. Mashkoff/Mashkov. Oplage 60.000. De kaarten zijn heruitgaven van kaarten van het revolutiemuseum in Moskou. Het drieregelige stempel rechtsonder geeft de verkoopprijs van de kaart in het museum aan: na 1 januari 1961 was de ingedrukte frankering niet meer geldig.

In de Sovjet Unie waren er vele Pionierskampen met Artek op de Krim als het voorbeeld. In 1973 waren er wel 40.000 van deze kampen in de Sovjet unie, waar ongeveer 9.300.000 kinderen vakantie vierden in dat jaar.

In de Sovjet Unie was Artek een begrip, aanvankelijk elitair: voor de meest verdienstelijke Pioniers en de kinderen van de elites. Na de uitbreiding in de jaren 60 was er plaats voor jaarlijks 20.000 kinderen.

In de bloeiperiode gingen jaarlijks 27.000 kinderen op vakantie naar Artek. Artek lag bij de plaats Gurzuf en bestond uit 10 kleinere kampen, elk met een eigen naam. In 1969 was het oppervlak 3,2 km².

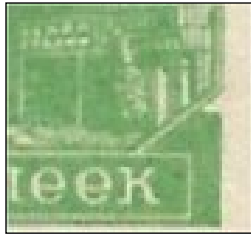
Het grote verschil met de Scouting in het westen is natuurlijk de controle van de overheid. In tegenstelling tot de Scouting zijn de Jonge Pioniers opgenomen in het communistische systeem en de naam was voluit: de Vladimir Lenin All-Unie Pionier Organisatie. Met het lidmaatschap van de Jonge Pioniers begon een ideologisch traject voor de jonge Sovjetburger.

Hierop aansluitend -ongeveer op 14-jarige leeftijd- stapten de kinderen over op de Komsomol, de communistische jongerenorganisatie. Daar bleven ze lid van tot ze 25-28 jaar waren. Daarna kon men proberen lid van de Communistische Partij te worden.

Afb. 2 (70 %)

Bijschrift op de adreszijde: АРТЕК. ФАНФАРИСТЫ, Artek. Fanfaristen. Het postwaardestuk is uitgegeven 3/VII 1954. Om de kaart in de Michel thuis te brengen is wat vergroten nodig.

De ingedrukte zegel is in meer types. Op de kaart heeft het ingedrukte zegel boven de ingang van het mausoleum twee regels. Lenin en Stalin. Verder heeft de toren verticale en horizontale lijnen: type 3.

Het staatswapen, midden bovenin, heeft de tekst "proletariers aller landen verenigt U" aangegeven door punten: type IVC. Dan komen we uit op Michel P 219A (groene druk). Het nummer van de drukopdracht begint met III en de kaart is gemaakt van wit/grauw karton: P219A-IIa.

In de Sovjet Unie zijn heel veel Ansichtkaarten met ingedrukt zegel, postwaardestukken dus, uitgegeven. Een aantal heeft Artek als thema (o.a. 23/V 1962, 14/V-75, 1/II-78, 21.09.79, 28.10.86), maar de kaarten uit de jaren vijftig hebben iets romantisch, nostalgisch (afb. 1, 2 en 3).

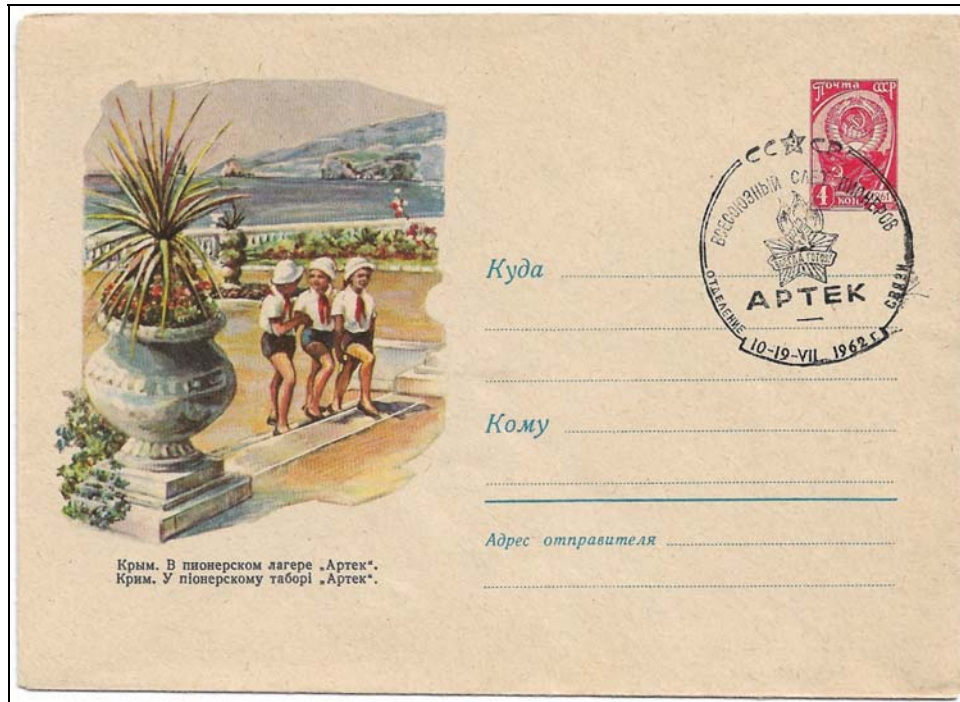

Afb. 3 (70 %)

Kaart, postwaardestuk, uitgegeven 31/VII 1954. Bijschrift op de adreszijde: APTEK. МУЗЫКАЛЬНЫЙ МОМЕНТ, Artek. Muziekmoment.
November 2020

Er werden ook "Jonge Pionier"-liedjes gezongen, met titels als:
 Lied over het eerste detachement van de jonge pionier (A.Dolukhanian, S.Runge)
 Ons land (Dmitry Kabalevsky , A.Prishelets)
 Sta op in vreugdevuren, de blauwe nachten (S. Kaidan-Deshkin, A. Zharov)
 Mars van jonge pioniersgroepen (N.Gubar'kov, G. Khodosov)
 Moge er altijd zonschijn zijn (A.Ostrovsky, L.Oshanin)

Er zijn ook talloze enveloppen met ingedrukt zegel uitgegeven met Artek als thema. Mooi zijn vooral de postwaardestukken uit de jaren vijftig en begin jaren zestig (afb. 4). De envelop hieronder heeft ook een gelegenheidsstempel met ARTEK.

Afb. 4 (80 %)

Postwaardestuk, uitgegeven 4/X-61. Het onderschrift: de eerste regel begint met Крым (Russisch), de tweede regel begint met Крим (Oekraïens). Verder: В ПИОНЕРСКОМ ЛАГЕРЕ "АРТЕК", In het pionierskamp "Artek".
 Tenslotte is er ook een aantal postzegels met de Jonge Pioniers als thema uitgegeven (afb 5 en 6).

Afb. 5
Mi. 4006 van de serie Mi. 4003-4006 (1972): 50 jaar Pioniersorganisatie.

Afb. 6
Mi. 2087 van de serie Mi. 2087-2088 (1958)

Bij het 60-jarig bestaan van de Artek gaf de Sovjet-Unie een zegel uit: Mi. 5523 (afb. 7).

Afb. 7
Mi. 5523

Hieronder een aangetekende brief verzonden vanuit Artek. Blijkbaar had Artek een eigen postkantoor (afb. 8).

Afb. 8

Afb. 10

En hier is een voorbeeld uit 1947 waaruit de "ASSR" is verwijderd, aangezien de Krim tegen die tijd was gedegradeerd tot een gewone oblast.

In oktober 1991 werd de organisatie van de Jonge Pioniers ontbonden. Artek kreeg een nieuwe status binnen Oekraïne. Sinds juni 1991 werd Artek het "Internationale Kinderen Centrum" met het accent op internationale programma's.

In 2014 dus weer binnen de Russische Federatie. Nu is Artek een onderwijsinstelling van de federale staat en opereert onder het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen van de Russische Federatie. In 2014 kwamen er 5.854 kinderen naar Artek. Als de renovatie in 2020 voltooid is, kan Artek per jaar 45.000 kinderen ontvangen.

Literatuur:

Het mausoleum van Lenin en -heel even- Stalin / Jan Kaptein. - In: Oost Europa Filatelie 2012 ; Nr. 3. - p. 24-28.

Wikipedia en de site van Artek: artek.org/en/

Het postkantoor van ARTEK bestond al in de jaren dertig: Ivo Steijn stuurde mij twee afbeeldingen van oude stempels van het ARTEK-kantoor (afb. 9 en 10).

Afb. 9

Stempel van ARTEK uit de jaren 30.

